

Wpływ recyrkulacji odcieków na produkcję i kaloryczność biogazu wytwarzanego w Okresowym Bioreaktorze Beztlenowym.

Białowiec A.^{a, b*}, Siudak M.^b, Jakubowski B.^b, Wiśniewski D.^c

^a Wydział Przyrodniczo-Technologiczny,
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu,
andrzej.bialowiec@up.wroc.pl

^b Instytut Energii Sp. z o.o.,
a.bialowiec@instytutenergii.pl

m.siudak@instytutenergii.pl

b.jakubowski@instytutenergii.pl

^c Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie,
Centrum Badań Energii Odnawialnych
dwisniewski@02.pl

Projekt Celowy Centrum Innowacji NOT
„Opracowanie i wdrożenie innowacyjnej instalacji sterowania
pracą Okresowego Bioreaktora Beztlenowego”

Numer projektu ROW-III-306/2012.

Koncepcje technologiczne mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów

Mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów komunalnych (MBP) jest techniką obróbki odpadów metodami mechanicznymi i biologicznymi, które konfigurowane są do rodzaju odpadów przetwarzanych oraz do stawianych celów.

Mechaniczne przetwarzanie

Technika separacji	Właściwość	Uzyskiwany produkt	Kluczowy czynnik
Przesiewanie	Uziarnienie	Fracja nadsitowa Fracja podsitowa	Zapylenie powietrza, oczyszczenia
Ręczna separacja	Ocena wizualna	Surowce, zanieczyszczenia	BHiP
Magnetyczna separacja	Właściwości magnetyczne	Fe	-
Indukcyjna separacja	Przewodność elektryczna	nFe	-
Perkolacja	Różnice gęstości	Flotujące tworzywa i organika Tonące kamienie, szkło	Strumień mokrych odpadów
Klasyfikacja powietrzna	Waga	Lekkie – tworzywa, papier Ciężkie – kamienie, szkło	Oczyszczanie powietrza
Klasyfikacja balistyczna	Gęstość	Lekkie – tworzywa, papier Ciężkie – kamienie, szkło	Przepustowość
Klasyfikacja optyczna	Dyfrakcja	Specyficzne polimery	Przepustowość

Biologiczne przetwarzanie

Tlenowa biostabilizacja

Beztlenowa biostabilizacja

Biosuszenie

Procesy biologicznego przetwarzania stosuje się indywidualnie oraz w sekwencyjnych konfiguracjach. Każdy z wymienionych procesów biologicznych w zależności od konstrukcji reaktora, przepływu strumienia odpadów, wilgotności odpadów, temperatury procesu dzieli się na wiele różnych typów.

MBP - koncepcje

Rodzaj opcji MBP	Cel opcji MBP
Stabilizacja odpadów przed ich składowaniem	Obniżenie podatności na rozkład biologiczny odpadów komunalnych oraz odzysk części surowców wtórnych
Wytwarzanie kompostu z odpadów	Uzyskanie materiału o właściwościach kompostu oraz odzysk części surowców wtórnych
Wytwarzanie kompostu niespełniającego wymogów	Uzyskanie materiału o właściwościach podobnych do kompostu oraz odzysk części surowców wtórnych
Produkcja RDF	Wytwarzanie paliwa alternatywnego z frakcji lekkiej odpadów oraz odzysk części surowców wtórnych
Wytwarzanie paliwa SRF w procesie biosuszenia	Produkcja paliwa alternatywnego z lekkiej i organicznej frakcji odpadów oraz odzysk części surowców wtórnych
Wspomaganie termicznego unieszkodliwiania odpadów	Podniesienie wartości opałowej odpadów kierowanych do instalacji termicznego unieszkodliwiania odpadów oraz odzysk części surowców wtórnych
Produkcja biogazu	Wytwarzanie i odzysk energetyczny biogazu wytworzonego w warunkach beztlenowych oraz odzysk części surowców wtórnych
Produkcja biogazu oraz kompostu niespełniającego wymogów	Wytwarzanie i odzysk energetyczny biogazu wytworzonego w warunkach beztlenowych, uzyskanie z pozostałości pofermentacyjnej materiału o właściwościach podobnych do kompostu oraz odzysk części surowców wtórnych

Wybór koncepcji MBP

- możliwości wykorzystania produktów końcowych MBP.

A – nastawienie na produkcję biogazu i jego energetyczne wykorzystanie,

B – nakierowanie przemian na wytwarzanie ustabilizowanego materiału do celów poprawy struktury próchnicznej gleby,

C – nakierowanie na wytwarzanie wysokokalorycznego paliwa zastępczego,

D – konfiguracja procesów w celu uzyskania materiału w jak najwyższym stopniu ustabilizowanego biologicznie kierowanego do ostatecznego składowania.

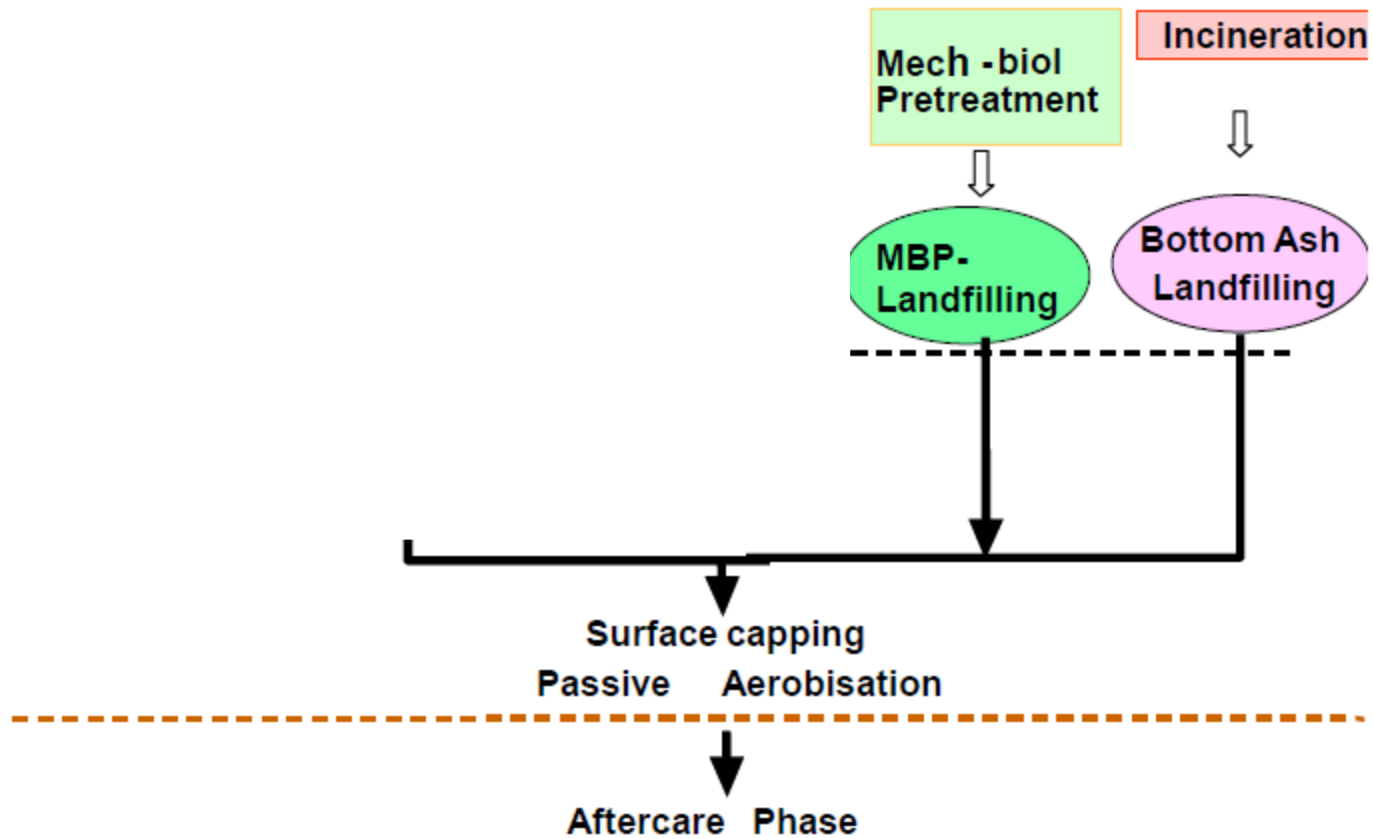

Wybór koncepcji MBP

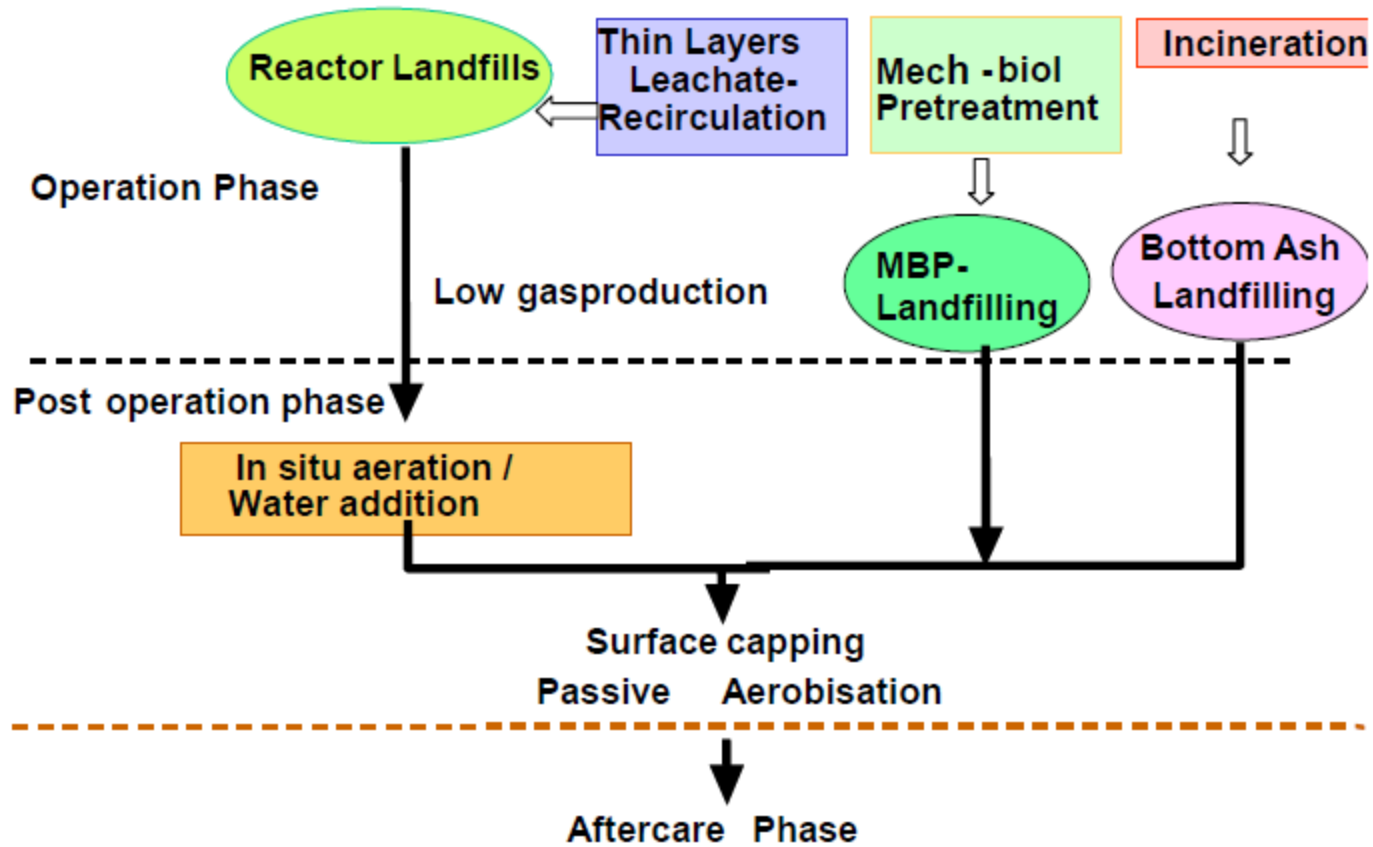
- możliwości wykorzystania produktów końcowych MBP.

A – nastawienie na produkcję biogazu i jego energetyczne wykorzystanie

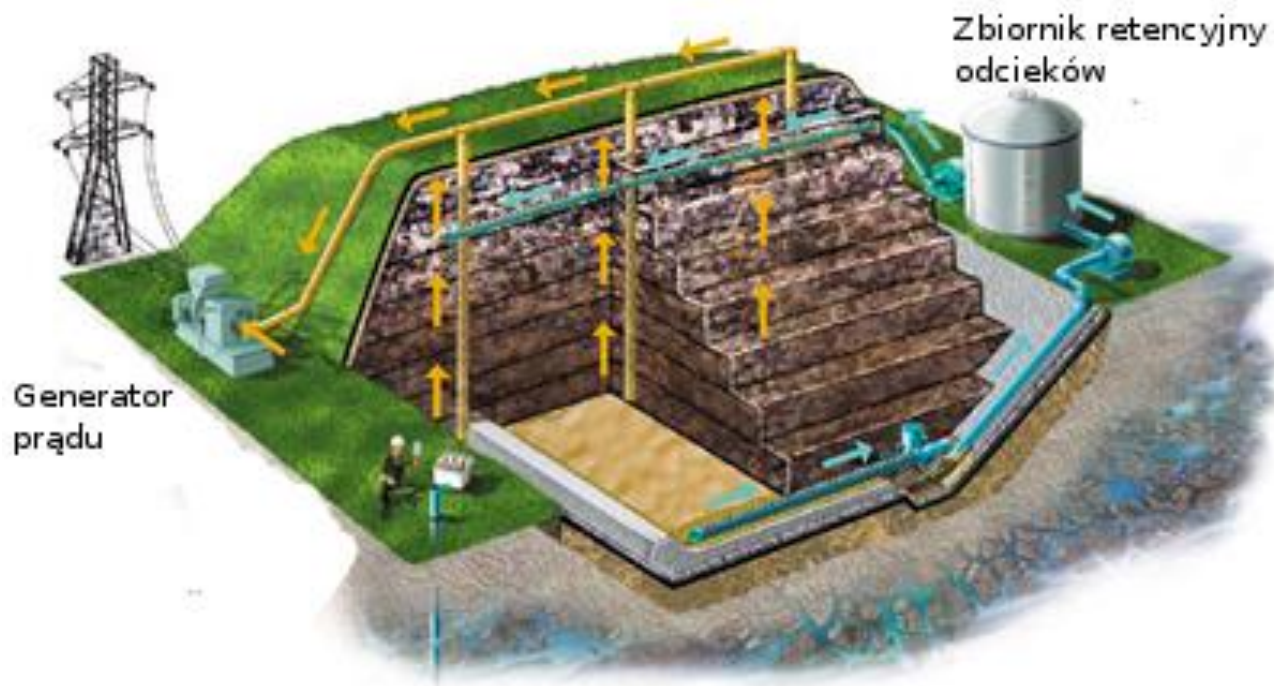
- wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej w układach niezależnych lub kogeneracyjnych,
- wytwarzanie przegranej pary na cele przemysłowe,
- wzbogacanie gazu składowiskowego lub gazu syntezowego ze zgazowania innych odpadów,
- produkcja wzbogaconego paliwa na cele transportowe.

Miejsce składowisk w nowoczesnym systemie gospodarki odpadami Stegmann 2005

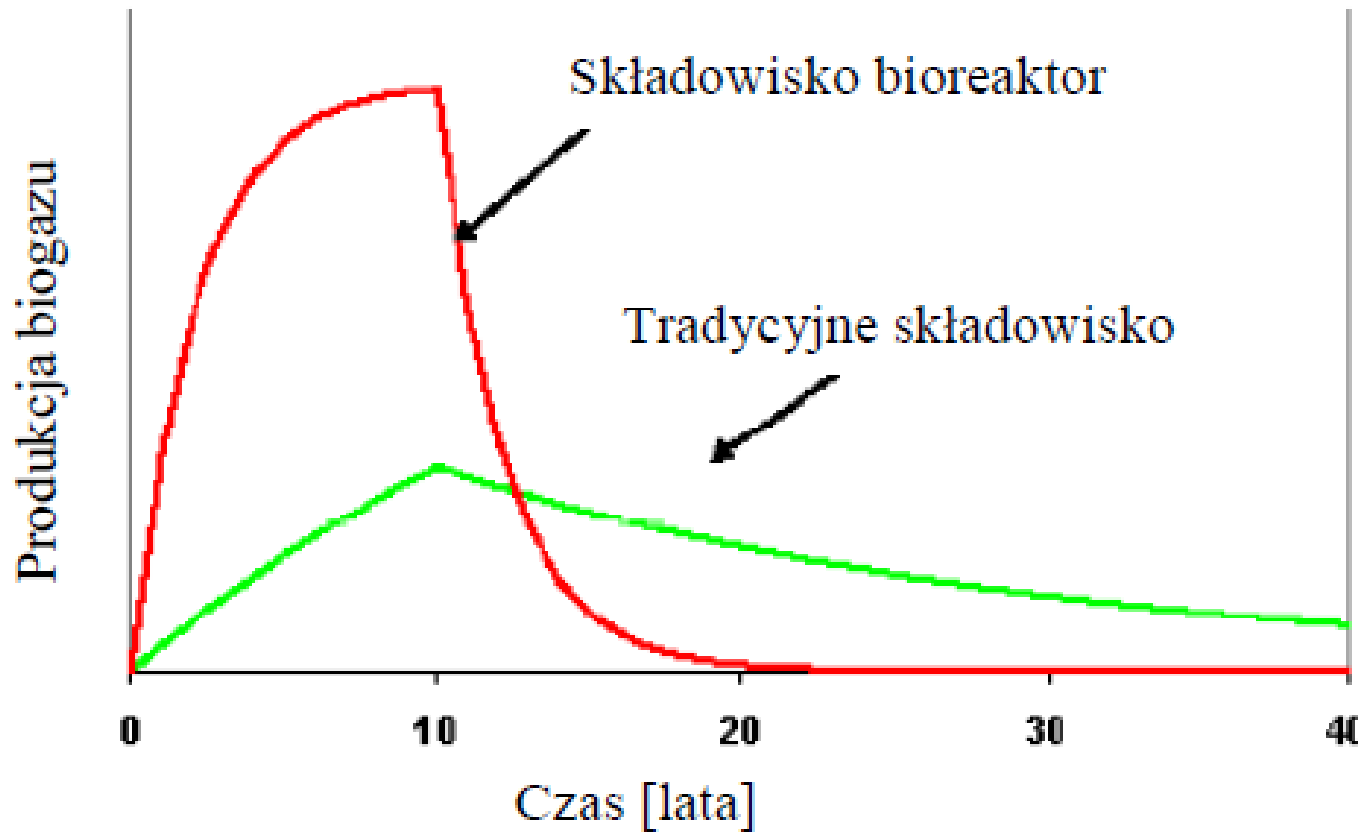

Miejsce składowisk w nowoczesnym systemie gospodarki odpadami Stegmann 2005

- System ujęcia i recyrkulacji odcieków
- System odgazowania pryzmy

Idea OBB

Idea OBB

Idea OBB – reaktor hybrydowy

Pryzmy energetyczne w Polsce

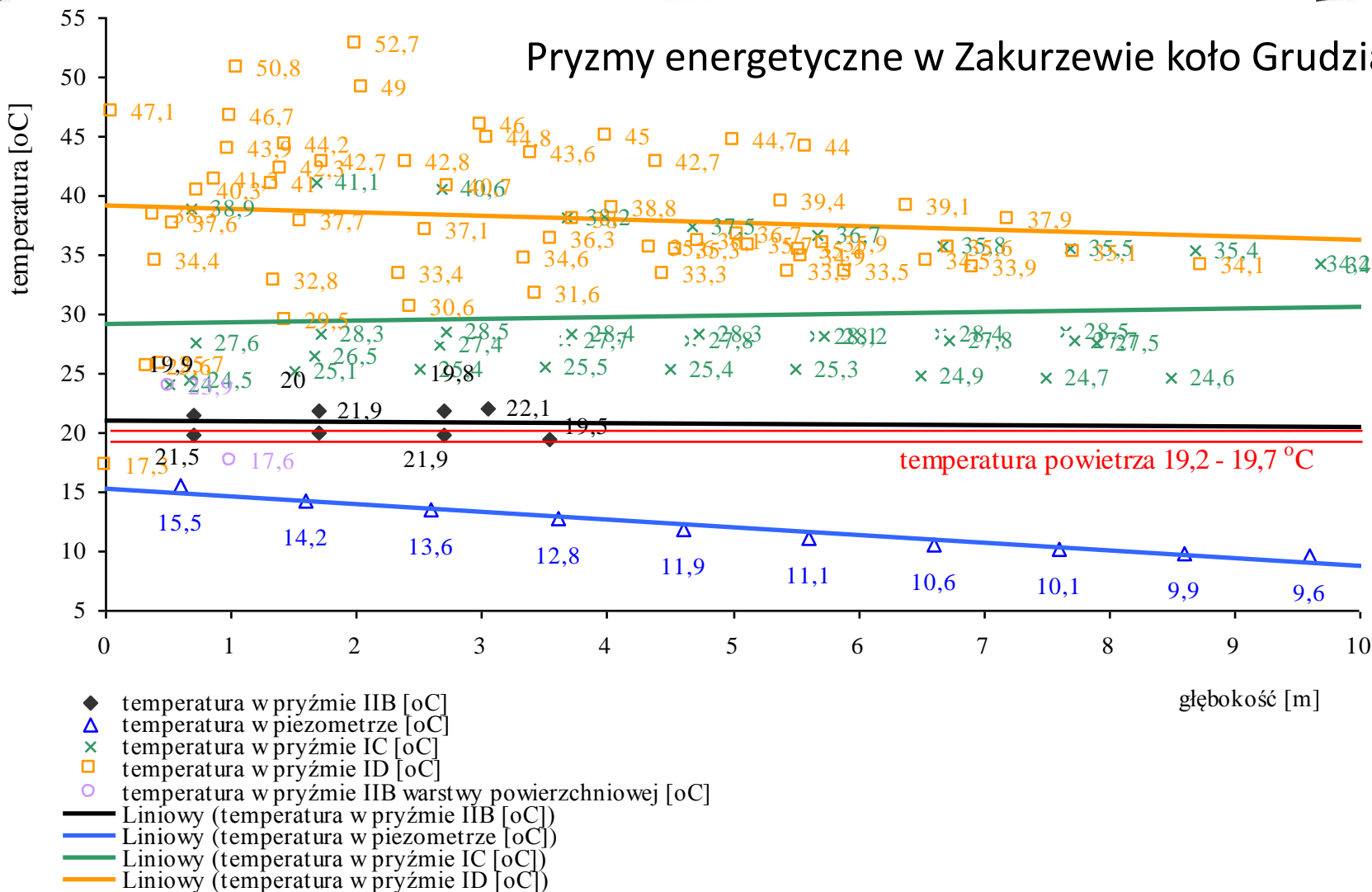

Pryzmy energetyczne w Polsce

Pryzmy energetyczne w Zakurzewie koło Grudziądza

Pryzmy energetyczne – termoregulacja bioreaktorów

Bioreaktor beztlenowy z racji swojego innowacyjnego charakteru w warunkach polskich jest doskonałym obiektem badawczym. Prowadzenie doświadczeń i eksperymentów może pozwolić na opracowanie parametrów technologicznych, eksploatacyjnych oraz emisyjnych tego typu obiektu, w celu optymalizacji tej technologii i bezpiecznego stosowania w środowisku.

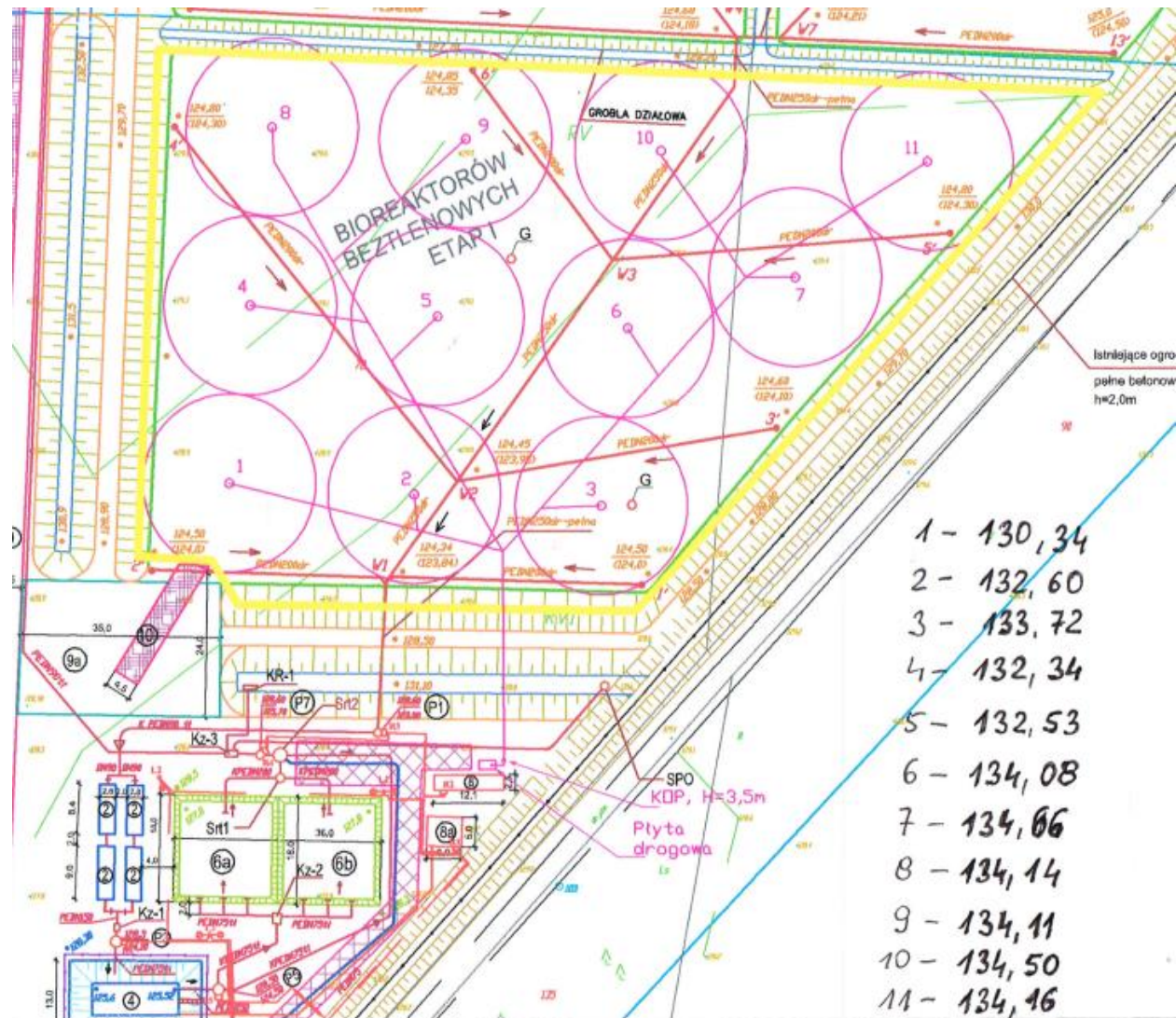
Badania eksperymentalne Okresowego Bioreaktora Beztlenowego

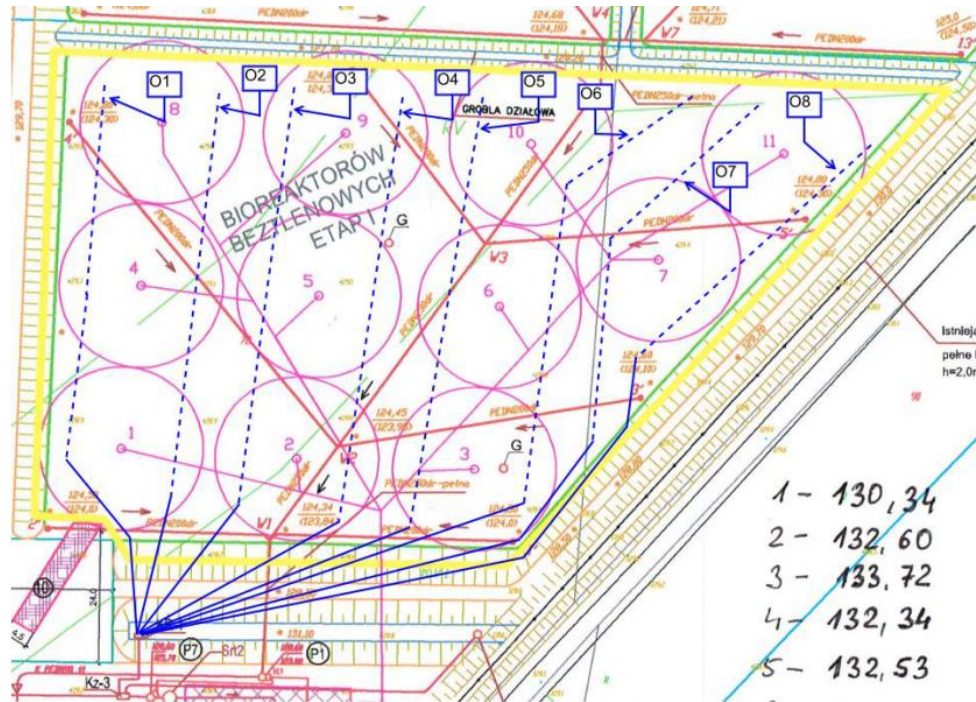
OBB – Kosiny Bartosowe

Badania eksperymentalne Okresowego Bioreaktora Beztlenowego OBB Kosiny Bartosowe Etap 1

W OBB w Kosinach Bartosowych łącznie zdeponowano 200 000 Mg odpadów komunalnych, przy czym badania realizowano na powierzchni 1 ha (Etap 1), na której zdeponowano 70000 Mg odpadów. Średnia miąższość OBB w strefie Etapu 1 wynosiła 10 m.

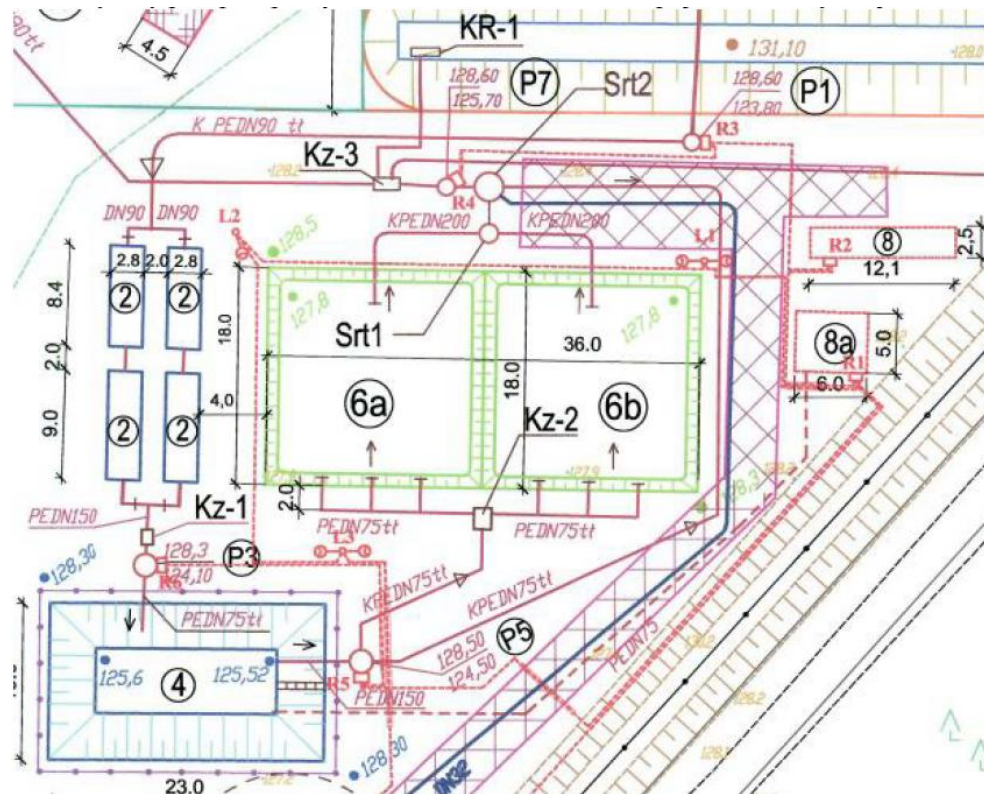

Badania eksperymentalne Okresowego Bioreaktora Beztlenowego

The placement of pumping pipes (unperforated – continuous line) from KR-1 to infiltration zones (dashed line).

Badania eksperymentalne Okresowego Bioreaktora Beztlenowego

The plan of location of particular elements of the gathering, pretreatment and recirculation system: P1 – leachate pump station from SAB, 2 – underground retention tanks, P3 – pump station to open retention tank 4, P5 – pump station to hydrophyte systems 6a and 6b, Srt1, Srt2 joining wells, P7 – pump station to SAB, KZ-1,2,3 – slide chambers, KR-1 manifold chamber, 8a container.

Badania eksperymentalne Okresowego Bioreaktora Beztlenowego

OBB – Kosiny Bartosowe

Badania eksperymentalne Okresowego Bioreaktora Beztlenowego

OBB – Kosiny Bartosowe

Badania eksperymentalne Okresowego Bioreaktora Beztlenowego

OBB – Kosiny Bartosowe

Badania eksperymentalne Okresowego Bioreaktora Beztlenowego

OBB – Kosiny Bartosowe

Badania eksperymentalne Okresowego Bioreaktora Beztlenowego

Sterowanie

2013-08-26 20:08:13

Otwórz	Zasuwa w KZ-1	Zamknięta
Otwórz	PRACUJE Zasuwa w KZ-2 do wierzby PRACUJE	Zamknij
Otwórz	PRACUJE Zasuwa w KZ-2 do trzciny PRACUJE	Zamknij
Otwarta	Zasuwa w KZ-3 pierwsza	Zamknij
Otwórz	PRACUJE Zasuwa w KZ-3 druga PRACUJE	Zamknij
Otwarta	Zasuwa w KZ-3 trzecia	Zamknij
Włącz	Przepompownia P3 - pompa 1	Wyłączona
Pracuje	Przepompownia P3 - pompa 2	Wyłącz
Włącz	Napowietrzanie	Wyłączone
Pracuje	Mieszanie w P7	Wyłącz

Sterowanie

Logi

Ustawienia

P3	Cysterna 1	Cysterna 2

OBB – Kosiny Bartosowe

Badania eksperymentalne Okresowego Bioreaktora Beztlenowego

Po uruchomieniu prototypowej instalacji sterującej OBB przeprowadzono badania wpływu recyrkulacji odcieków na proces przebiegający w OBB pod kątem ilości i jakości uzyskiwanego biogazu.

Badania wykonano dwukrotnie.

Pierwszy cykl wykonano w okresie 1 miesiąca po zamknięciu OBB. W tym czasie dla wybranego obciążenia hydraulicznego 2 mm/d, prowadzono recyrkulację odcieków.

Drugi cykl pomiarów wykonano rok po zamknięciu OBB, przy obciążeniu hydraulicznym odciekami 3 mm/d.

Badania eksperymentalne Okresowego Bioreaktora Beztlenowego

Jako parametry zmienne wykonywano pomiary składu biogazu oraz obciążenia hydraulicznego.

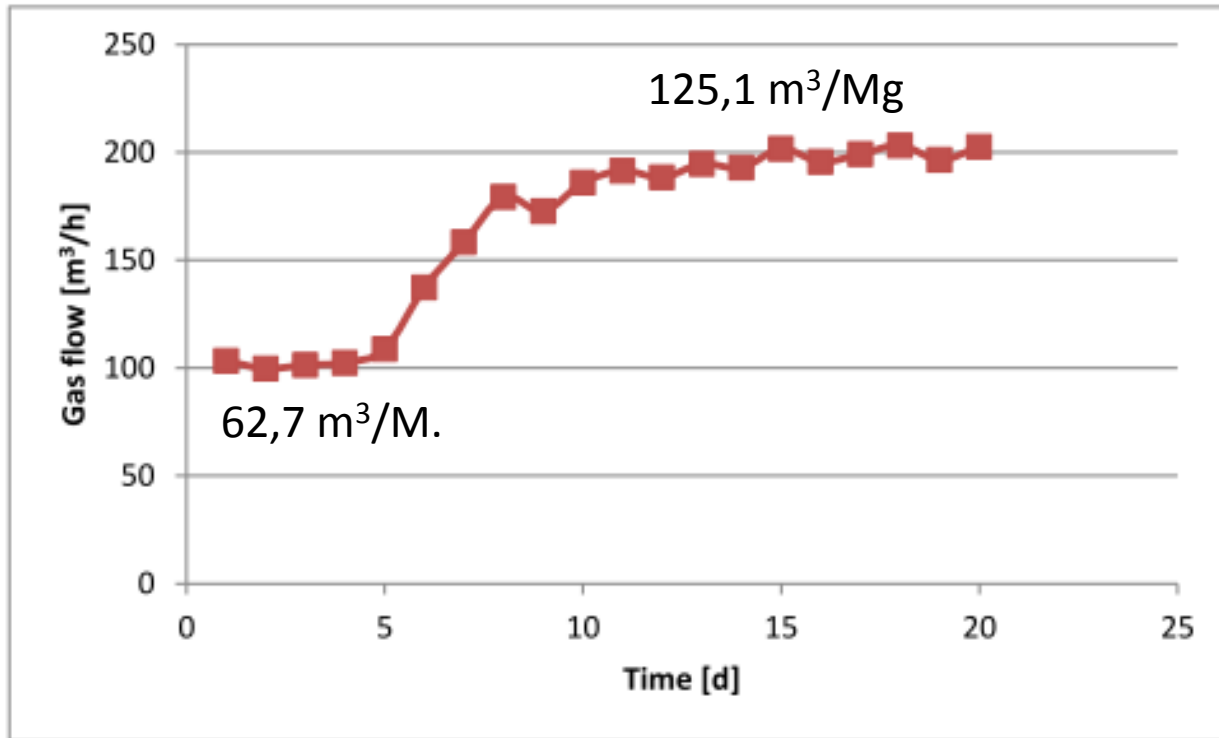
Jako sygnał reakcji OBB na zadaną recyrkulację odcieków wykorzystywano pomiary ilości oraz składu biogazu.

Określano ilość ujmowanego gazu oraz jego skład w zakresie: CH_4 , CO_2 i O_2 . Pomiar przepływu oraz temperatury gazu wykonywano codziennie na wypływie gazu z kolektora zbiorczego przed pochodnią za pomocą rurki Pitota podłączonej do miernika firmy KIMO.

Pomiary jakości gazu wykonywano analizatorem biogazu model GA2000.

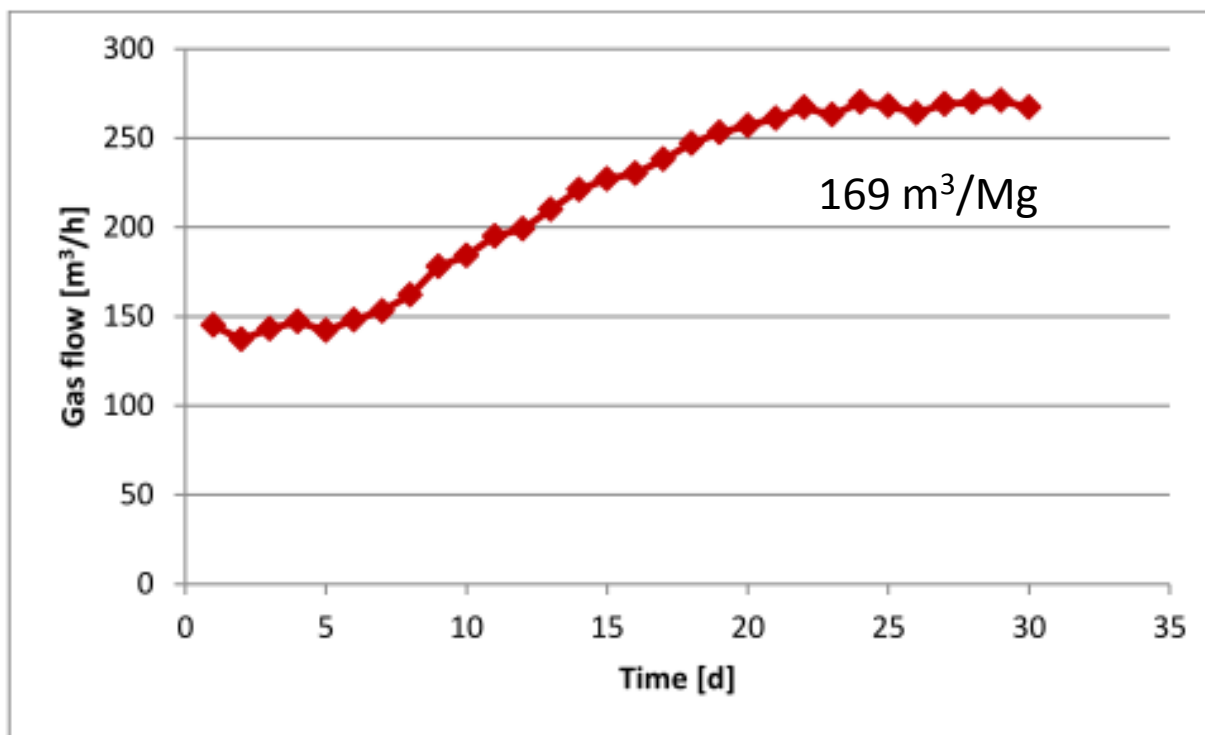
W pierwszym etapie badań analizy prowadzono codziennie przez okres 20 dni, natomiast w drugim przez 30 dni.

Badania eksperymentalne Okresowego Bioreaktora Beztlenowego

Changes of biogas flow in time during leachate recirculation with hydraulic loading rate 2 mm/d, one month after OBB sealing.

Badania eksperymentalne Okresowego Bioreaktora Beztlenowego

Changes of biogas flow in time during leachate recirculation with hydraulic loading rate 3 mm/d, one year after OBB sealing.

Badania eksperymentalne Okresowego Bioreaktora Beztlenowego

Monitoring właściwości biogazu wykazał, iż w pierwszym cyklu badawczym zawartość metanu w biogazie przez cały czas przekraczała 60%, przy czym po 5 dniu nawadniania wartość ta zbliżyła się do poziomu 65% i utrzymywała się do końca eksperymentu.

W przypadku drugiego cyklu badawczego w rok po zamknięciu warstwą uszczelniającą OBB początkowa zawartość metanu była na poziomie 62%. Uruchomienie recyrkulacji nieznacznie zwiększyło stężenie metanu do poziomu 64% po 12 dniu recyrkulacji.

Badania eksperymentalne Okresowego Bioreaktora Beztlenowego

Przeprowadzone badania identyfikacyjne przy obciążeniu hydraulicznym odciekami OBB na poziomie 2 mm/d i 3 mm/d wykazały korzystny wpływ recyrkulowanych odcieków na warunki panujące w OBB.

Stwierdzono około dwukrotny wzrost produkcji biogazu ze 100 do 200 m³/h oraz zawartości metanu z 60% do 65% w przypadku obciążenia 2 mm/d. Wyniki te uzyskano w początkowej fazie funkcjonowania OBB w miesiąc po zamknięciu OBB warstwa uszczelniającą.

Badania eksperymentalne Okresowego Bioreaktora Beztlenowego

Przeprowadzone badania identyfikacyjne przy obciążeniu hydraulicznym odciekami OBB na poziomie 2 mm/d i 3 mm/d wykazały korzystny wpływ recyrkulowanych odcieków na warunki panujące w OBB.

Ponowne wdrożenie recyrkulacji odcieków przy obciążeniu 3 mm/d w roku po zamknięciu OBB spowodowało wzrost produkcji biogazu z początkowej wartości 148 m³/h do 270 m³/h. Zawartość metanu wzrosła nieznacznie z 62% o 2 punkty procentowe.

Obserwowane zjawiska potwierdzają słuszność przyjętych założeń technologicznych dotyczących recyrkulacji odcieków. Dokonane obserwacje wskazują, iż możliwe jest sterowanie produkcją biogazu poprzez recyrkulację odcieków zarówno w początkowej fazie funkcjonowania OBB jak również w trakcie stabilnej fazy metanogenezy.

Dziękuję za uwagę!